

## JOSEF FRAIND

ur. 1923; Lublin



Miejsce i czas wydarzeń	Kujbyszew, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Kujbyszew, Omsk, II wojna światowa, więzienie

### Więzienie w Kujbyszewie i Omsku

Siedzę dzień, dwa, trzy, pięć. – O co mnie oskarżacie? Powiedzcie mi. Postanowiłem zrobić głodówkę. W Sowieckim Sojuszu nie robi się głodówki, głoduje się cały czas, bez głodówki. Kiedyś wpada prokurator, pyta, dlaczego ja nie przyjmuję jedzenia. To mu powiedziałem: – Ja już siedzę prawie tydzień. Nie wiem za co, po co, dlaczego. – Dobrze, my wyjaśnimy. Zawieźli mnie do więzienia prawdziwego w Kujbyszewie, potem zawieźli mnie do Omska na śledztwo do NKWD. A ponieważ w ZSRR nic nie wolno ukrywać, to oni znali cały mój życiorys. Zaczęli od tego, że należałem do Bundu, do dziecięcej organizacji, i w związku z tym pluję na materialne ubezpieczenie pracujących w ZSSR i chwałę życie w kapitalistycznym świecie. Udowodnij im, że nie. Przebyłem tam kilka miesięcy, straszna męczarnia, ani krzty nie podpisałem. Doszło do tego, że oni chcieli się mnie pozbyć w jakiś sposób. Raz w tygodniu prowadzili mnie do łaźni, w określony dzień. Przychodzi ten klucznik, w niedzielę to było, i wpuszcza mnie do łaźni. Ja patrzę – nikogo tam nie ma, a para nie do wytrzymania. I coraz gęściej i gęściej, i gęściej. Byłem na tyle jeszcze przytomny, że kładłem się do drzwi, do szpary, żeby wchłonąć trochę świeżego powietrza. I po pewnym czasie drzwi otwierają się – on myślał, że ja już jestem trup –widzi, że jeszcze żyję. I wtedy ja poczułem, że źle ze mną będzie, ale podpisywać to, co oni chcieli, ja nie chciałem. I nie zrobiłem tego. Nie mając innego wyjścia oni odprawili mnie z powrotem do więzienia, do Kujbyszewa.

Data i miejsce nagrania	2006-12-08, Tel Awiw
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"